

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 189/22

Λουξεμβούργο, 22 Νοεμβρίου 2022

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-69/21 | Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
(Απομάκρυνση – Φαρμακευτική κάνναβη)

Δεν επιτρέπεται η απομάκρυνση υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος πάσχει από σοβαρή ασθένεια αν, ελλείψει κατάλληλης αγωγής στη χώρα προορισμού, αυτός διατρέχει τον κίνδυνο να εκτεθεί σε ταχεία, σημαντική και μη αναστρέψιμη επιδείνωση του πόνου που συνδέεται με την ασθένειά του

Σε Ρώσο υπήκοο ο οποίος προσβλήθηκε σε ηλικία δεκαέξι ετών από σπάνια μορφή καρκίνου του αίματος παρέχεται επί του παρόντος περίθαλψη στις Κάτω Χώρες. Η θεραπευτική αγωγή του συνίσταται, κυρίως, στη χορήγηση φαρμακευτικής κάνναβης για την αντιμετώπιση του πόνου. Η χρήση φαρμακευτικής κάνναβης δεν επιτρέπεται εντούτοις στη Ρωσία.

Ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε πλείονες αιτήσεις ασύλου στις Κάτω Χώρες, η τελευταία από τις οποίες απορρίφθηκε το 2020, στη συνέχεια δε άσκησε προσφυγή ενώπιον του rechtbank Den Haag (πρωτοδικείου Χάγης) κατά της απόφασης επιστροφής που εκδόθηκε εις βάρος του. Υποστηρίζει ότι πρέπει να του χορηγηθεί άδεια διαμονής ή, τουλάχιστον, να αναβληθεί η απομάκρυνσή του, διότι η θεραπευτική αγωγή με χρήση φαρμακευτικής κάνναβης, η οποία του χορηγείται στις Κάτω Χώρες, είναι τόσο σημαντική για αυτόν, ώστε εάν διακοπεί δεν θα είναι πλέον σε θέση να ζήσει αξιοπρεπώς.

Το πρωτοδικείο Χάγης αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα προκειμένου να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, αν το δίκαιο της Ένωσης ¹ αποκλείει την έκδοση απόφασης επιστροφής ή τη λήψη μέτρου απομάκρυνσης σε μια τέτοια περίπτωση.

Με την απόφασή του το Δικαστήριο αποφαινεται, υπό το φως της νομολογίας του και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, **ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος να εκδώσει απόφαση επιστροφής ή να προβεί στην απομάκρυνση υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος διαμένει παρανόμως στο κράτος μέλος αυτό και πάσχει από σοβαρή ασθένεια**, εφόσον υφίστανται σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι να θεωρηθεί ότι η επιστροφή του ενδιαφερομένου θα τον εξέθετε, λόγω της μη διαθεσιμότητας της κατάλληλης περίθαλψης στη χώρα προορισμού, σε πραγματικό κίνδυνο ταχείας, σημαντικής

¹ Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98), σε συνδυασμό με τα άρθρο 1 (ανθρώπινη αξιοπρέπεια), το άρθρο 4 (απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή επιβολής ποινών) καθώς και το άρθρο 19, παράγραφος 2 (προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης), του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

και μη αναστρέψιμης επιδείνωσης του πόνου που προκαλείται από την ασθένειά του.

Η προαναφερθείσα προϋπόθεση συντρέχει ιδίως όταν αποδεικνύεται ότι, στη χώρα προορισμού, δεν είναι δυνατόν να του χορηγηθεί νομίμως η μόνη αποτελεσματική αναλγητική αγωγή και ότι η έλλειψη τέτοιας αγωγής θα τον εξέθετε σε πόνο τέτοιας έντασης που θα προσέβαλλε την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, δεδομένου ότι θα μπορούσε να του προκαλέσει σοβαρές και μη αναστρέψιμες ψυχικές βλάβες ή ακόμη και να τον οδηγήσει στην αυτοκτονία.

Όσον αφορά το κριτήριο της ταχείας επιδείνωσης, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης εθνική ρύθμιση η οποία, προκειμένου να μπορεί να θεωρηθεί ταχεία η επιδείνωση του πόνου του υπηκόου τρίτης χώρας σε περίπτωση επιστροφής του, θέτει ως απαίτηση να πιθανολογείται ότι η επιδείνωση αυτή θα εκδηλωθεί εντός προθεσμίας καθοριζόμενης εκ των προτέρων με απόλυτο τρόπο στο δίκαιο του οικείου κράτους μέλους. Αν τα κράτη μέλη καθορίζουν προθεσμία, αυτή πρέπει να είναι αμιγώς ενδεικτική και δεν απαλλάσσει την αρμόδια εθνική αρχή από την υποχρέωση συγκεκριμένης εξέτασης της κατάστασης του ενδιαφερομένου.

Όσον αφορά τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής του ενδιαφερομένου², στοιχείο της οποίας αποτελεί η χορήγηση θεραπευτικής αγωγής σε υπήκοο τρίτης χώρας, ακόμη και παρανόμως διαμένοντα, το Δικαστήριο κρίνει ότι η αρμόδια εθνική αρχή μπορεί να εκδώσει απόφαση επιστροφής ή να προβεί στην απομάκρυνση υπηκόου τρίτης χώρας μόνον αφού έχει λάβει υπόψη την κατάσταση της υγείας του.

Εντούτοις, το γεγονός ότι, σε περίπτωση επιστροφής, δεν θα μπορεί πλέον να χορηγηθεί στον ενδιαφερόμενο η ίδια αγωγή με εκείνη που του χορηγείται στο κράτος μέλος όπου διαμένει παρανόμως και ότι, εξ αυτού του λόγου, ενδέχεται να επηρεαστεί, μεταξύ άλλων, η ανάπτυξη των κοινωνικών του σχέσεων στη χώρα προορισμού, δεν μπορεί από μόνο του να αποκλείσει την έκδοση απόφασης επιστροφής ή τη λήψη μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του, σε περίπτωση που η έλλειψη της συγκεκριμένης αγωγής, στη χώρα προορισμού, δεν τον εκθέτει σε πραγματικό κίνδυνο απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

² Κατά την έννοια του άρθρου 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.